

ВИМОГИ

до СТРУКТУРИ, ОБСЯГУ, ЗМІСТУ та ОФОРМЛЕННЯ магістерських робіт

*(протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.
засідання кафедри германської філології та перекладознавства)*

1.1. Вимоги до СТРУКТУРИ кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна магістерська робота повинна мати чітку логічну структуру та містити такі обов'язкові елементи:

- **Титульний аркуш** (оформлений відповідно до встановленої форми, прийнятої в ХНУ та поданої в Додатку В методичних настанов до написання кваліфікаційної роботи).
- **Завдання на кваліфікаційну (магістерську) роботу** (зразок у Додатку Б методичних настанов до написання кваліфікаційної роботи), підписане здобувачем, науковим керівником, гарантом ОП, завірене завідувачем кафедри.
- **Анотація та ключові слова** (двома мовами: українською та англійською мовами; обсяг кожної – 1500–2000 знаків).
- **Зміст** (із зазначенням початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, вступу, висновків, списку джерел (окремо: перелік наукової літератури; перелік лексикографічних та довідкових джерел; перелік джерел ілюстративного матеріалу; додатків).

ВСТУП

містить такі обов'язкові елементи:

1. Актуальність теми дослідження;
2. Теоретико-методологічна база дослідження;
3. Зв'язок роботи з науковими темами кафедри;
4. Об'єкт дослідження;
5. Предмет дослідження;
6. Мета дослідження;
7. Завдання дослідження;
8. Методи дослідження;
9. Матеріал та джерельна база дослідження;
10. Наукова новизна одержаних результатів;
11. Теоретичне значення дослідження;
12. Практичне значення отриманих результатів;
13. Апробація результатів дослідження та публікації;
14. Структура та обсяг роботи.

1.2. Вимоги до ОБСЯГУ кваліфікаційної роботи

Обсяг кваліфікаційної роботи здобувачів 2 курсу освітнього рівня «Магістр» – від 75 до 80-ти сторінок основної частини (2 розділи) машинописного тексту (без урахування списку використаних джерел та додатків). Список використаних джерел має містити щонайменше 75-80 позицій, з них щонайменше 25% - праці за останні 5-10 років, 25% джерел іноземномовних, обов'язково мають бути праці керівника наукової роботи або ж праці НПП кафедри.

Рекомендований **шрифт** — Times New Roman 14 текстового редактора Word з міжрядковим інтервалом 1,5 на аркуші формату А4.

Структурними частинами наукової роботи є ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛИ (не менше двох), ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (із поділом на ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ та ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ), ДОДАТКИ. Кожна з цих частин починається з нової сторінки, окрім ПЕРЕЛІКУ ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ та ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ й Висновки до кожного з розділів – відразу після тексту розділу.

Мова написання роботи – українська, в окремих випадках, за рішенням кафедри – англійська або німецька. Мова захисту – англійська або українська, відповіді на питання – відповідно до мови, якою ставиться питання.

Робота супроводжується даними про результати перевірки на наявність академічного плагіату. Відповідний показник текстових збігів (максимально допустимий відсоток прописано в Положенні про перевірку кваліфікаційних робіт на академічний плагіат) не повинен перевищувати 40%. У разі перевищення цього показника робота до захисту не допускається.

1.3. Вимоги до ЗМІСТУ кваліфікаційної роботи

У розділах основної частини подають:

- **Розділ 1 (Теоретико-методологічний):** критичний огляд наукової літератури за темою дослідження, окреслення теоретико-методологічних засад, висвітлення історії вивчення проблеми та обґрунтування поняттєво-категоріального апарату; обґрунтування методики дослідження, вибірки мовного/перекладознавчого матеріалу.
- **Розділ 2 (Прикладний / Практичний):** детальний аналіз фактичних даних (застосування перекладацьких трансформацій, оцінювання якості перекладу, використання САТ-інструментів чи корпусів); аналіз результатів розробки практичних рекомендацій, алгоритмів пост-редагування, укладених термінологічних глосаріїв або методичних матеріалів.
- **Підсумки до розділів:** стислі висновки із систематизацією отриманих наукових і практичних результатів наприкінці кожного розділу.

У першому (теоретичному) розділі подають розтермінування базових понять і категорій дослідження, аналізують концептуальні підходи й погляди як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Якщо в науковому дискурсі існує кілька дефініцій чи класифікацій досліджуваного явища, здобувач їх систематизує, порівнює та обирає таку теоретичну концепцію чи типологію, яка слугуватиме основою його роботи, з обов'язковим наведенням належної аргументації.

Оскільки кваліфікаційна (магістерська) робота є самостійним науковим дослідженням, здобувач вищої освіти може запропонувати (за потреби) власне уточнення дефініції, авторську модифікацію класифікації чи науковий підхід до розв'язання обраної проблеми. Також у цьому розділі висвітлюють теоретико-методологічні засади й послідовність наукового пошуку, які мають чітко відповідати завданням, сформульованим у Вступі.

Структура аналітично-практичної частини кваліфікаційної роботи має логічно узгоджуватися з концепцією та підрозділами теоретичного розділу. Суттєвим недоліком кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти є змістовий розрив між теоретичною та емпіричною частинами дослідження, а також структурна асиметрія (незбалансованість у кількості й обсязі підрозділів).

Другий (аналітичний) розділ доцільно розпочинати з підрозділу, у якому обґрунтовують джерельну базу й критерії укладання емпіричної вибірки (назви аналізованих художніх чи медійних творів, фахових текстів, спеціалізованих словників, корпусних ресурсів), а також окреслюють поетапний алгоритм і методи розв'язання практичних завдань дослідження.

У практичній (аналітичній) частині кваліфікаційної (магістерської) роботи ілюстративні приклади, вилучені з художніх, медійних, публіцистичних чи науково-технічних

текстів, виділяють *курсивом* або **жирним курсивом**. Проте під час цитування суцільного поетичного тексту або значного за обсягом прозового фрагмента застосування курсиву є недоцільним — такі ілюстрації наводять звичайним шрифтом (гарнітурою основного тексту) у вигляді окремих заборних блоків.

Усі наведені приклади підлягають обов'язковому аналітичному коментуванню як у лінгвістичному, так і в перекладознавчому аспектах. Подання масивів цитат без належного розбору та наукової інтерпретації є недопустимим. Дотримання цієї вимоги забезпечує системність, послідовність та належний науковий рівень аналізу.

Наприклад: «*The military escalation forced the local authorities to evacuate the civilian population*» - «Військова ескаляція змусила місцеву владу **евакуювати цивільне населення**».

У наведеному контексті досягнуто повної синтаксичної та семантичної еквівалентності. Відтворення англомовного інфінітивного звороту «*forced ... to evacuate*» виконано за допомогою прямого дієслівного відповідника «*змусила евакуювати*». Використання усталених еквівалентів («*local authorities*» - «*місцева влада*», «*civilian population*» - «*цивільне населення*») забезпечує збереження офіційно-ділового стилю та точність передачі прагматичної інформації без смислових утрат

Висновки до розділів. Подають найважливіші наукові й практичні результати, одержані в конкретному розділі. Висновки відокремлюють від основного тексту розділу пропуском одного порожнього рядка.

Загальні висновки. Викладають підсумкові наукові й практичні результати, одержані впродовж виконання усієї кваліфікаційної (магістерської) роботи. У першому абзаці Загальних висновків стисло оцінюють стан дослідження окресленої проблеми на основі опрацьованої теорії. Далі послідовно розкривають розв'язання кожного із завдань, сформульованих у вступі, описують застосовану методику аналізу та узагальнюють результати емпіричного/перекладознавчого дослідження.

Загальні висновки кваліфікаційної роботи обов'язково завершують окресленням перспектив подальших досліджень.

Приклади формулювання:

- «Перспективи подальших розвідок полягають у системному аналізі когнітивно-дискурсивних моделей у перекладах англомовної художньої прози ХХІ століття.»
- «Перспективи подальшого дослідження охоплюють вивчення відтворення аналогічних терміносистем у текстах інших функціональних стилів із залученням корпусних інструментів».

1.4. Вимоги до ОФОРМЛЕННЯ магістерських робіт

Здобувач вищої освіти готує два типи анотаційних матеріалів:

- Коротку **анотацію** українською та англійською мовами (**Abstract**) обсягом до 0,5 сторінки (до 250 слів (див. зразок у Додатках Ж.1, Ж.2).

Розміщення анотації: *після Завдання* на кваліфікаційну роботу, *перед ЗМІСТОМ* (починається з нової сторінки).

1. **Заголовок: АНОТАЦІЯ / ABSTRACT** — напівжирним шрифтом, ПРОПИСНИМИ ЛІТЕРАМИ, по центру (або з абзацу).

2. **Бібліографічний опис:** напівжирним шрифтом з вирівнюванням по ширині.

3. **Основний текст:** Times New Roman, 12 пт, міжрядковий інтервал 1,0, абзацний відступ 1,25 см.

4. **Ключові слова:** курсивом, від 5 до 8 термінів у називному відмінку.

Ця анотація подається для внесення до інституційного репозитарію ХНУ;

- **Розширену анотацію (Summary)** (див. Додаток З) .

Вимоги до розширеної анотації:

Призначення: подається як окремий супровідний документ для членів Екзаменаційної комісії (ЕК), рецензентів та внесення до внутрішньої баз даних забезпечення якості вищої освіти ХНУ.

Обсяг: 2,5–3 сторінки комп'ютерного тексту (орієнтовно 5 500–6500 знаків із пробілами).

Параметри верстки: MS Word, Times New Roman, 14 пт, міжрядковий інтервал — 1,5, всі поля — 20 мм (ліве — 30 мм), абзацний відступ — 1,25 см.

Мови виконання: українська та англійська (Summary).

Структура розширеної анотації містить такі обов'язкові компоненти:

1. Відомості про обсяг роботи, кількість розділів, таблиць, рисунків, додатків та використаних джерел;
2. Актуальність теми дослідження;
3. Об'єкт, предмет та мета дослідження;
4. Методи дослідження;
5. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення отриманих результатів;
6. Короткий виклад основного змісту за розділами;
7. Загальні висновки (3–4 підсумкові положення).
8. Відомості про апробацію результатів та публікації;
9. Ключові слова (від 5 до 8 термінів/терміносполучень у називному відмінку).

Оформлення Додатків.

У Додатках розміщують допоміжні матеріали, необхідні для повноти висвітлення результатів дослідження: повні тексти оригіналів та їхніх перекладів, укладені термінологічні словники, глосарії, зведені аналітичні таблиці, діаграми, графіки, тексти анкет, а також копії актів впровадження результатів тощо.

Кожен додаток починають з нової сторінки. У верхньому правому кутку (або посередині рядка) друкують слово «Додаток» і велику літеру української абетки, яка його позначає (наприклад, **Додаток А**, **Додаток Б**; за винятком літер *І, Є, І, Й, О, Ч, Ї*).

Нижче посередині рядка симетрично відносно тексту друкують **заголовок додатка** з великої літери (наприклад: *Загальний глосарій військово-політичних термінів*).

Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується державною (українською) мовою. Володіння фаховою англійською/німецькою термінологією та перекладацькими компетенціями здобувач вищої освіти демонструє через опрацювання іншомовної джерельної бази, підготовку розширеного анотаційного резюме англійською мовою (*Summary*), апробацію результатів на міжнародних конференціях та написання наукових праць.

Параметри комп'ютерного набору та верстки

- **Обсяг роботи:** обсяг *основного тексту* кваліфікаційної роботи (Вступ, Розділи, Загальні висновки) становить **80-85 сторінок**. Список використаних джерел та додатки до зазначеного основного обсягу не входять.
- Носій та друк: робота друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4.
- Гарнітура та шрифт: текстовий редактор MS Word, гарнітура Times New Roman, кегль 14 пт, міжрядковий інтервал — 1,5 (накреслення — звичайне; вирівнювання — по ширині; абзацний відступ — 1,25 см).

- Поля сторінки: ліве — 30 мм (для брошурування), праве — 15 мм (або 10 мм), верхнє та нижнє — по 20 мм.
- Нумерація сторінок: сторінки нумерують арабськими цифрами у верхньому правому кутку без знака «№» та крапки. Нумерація є наскрізною від титульного аркуша до останньої сторінки додатків. На титульному аркуші (с. 1) та Завданні на кваліфікаційну роботу (с. 2) номер сторінки *не проставляють*. Першою пронумерованою сторінкою є сторінка 3 (*Анотація / Зміст*).

Бібліографія і додатки не входять до обсягу роботи.

Оформлення та нумерація заголовків

Назви структурних елементів кваліфікаційної роботи (**АНОТАЦІЯ / SUMMARY, ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, ВСТУП, ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**) не нумерують. Їхні назви слугують заголовками відповідних структурних елементів.

Усі розділи та підрозділи кваліфікаційної (магістерської) роботи повинні мати змістові заголовки. Пункти та підпункти можуть мати заголовки за потреби деталізації тексту.

Правила оформлення заголовків:

- **Заголовки структурних елементів та Розділів** друкують **ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ** напівжирним шрифтом по центру сторінки (або з абзацного відступу 1,25 без крапки наприкінці, не підкреслюючи, без застосування розрядки).
- **Заголовки підрозділів** друкують з **великої літери** (рядковими літерами, крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу (1,25) без крапки наприкінці.
- **Заголовки пунктів/підпунктів, надруковані в підбір до тексту**, виділяють напівжирним шрифтом з абзацного відступу, а наприкінці такого заголовка **ставлять крапку**.
- Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх відокремлюють крапкою. Перенесення слів у заголовках не допускається.

Відступи та інтервали:

- Відстань між заголовком розділу/підрозділу та наступним текстом, а також між заголовком та попереднім текстом регулюють абзацними інтервалами у MS Word (зазвичай відступ **Після** заголовка, відступ **До** заголовка підрозділу). Вставляти порожні рядки клавішею *Enter* між заголовком і текстом не рекомендовано.
- Кожен структурний елемент (**Анотація, Зміст, Вступ, кожен Розділ, Загальні висновки, Список джерел, Додатки**) обов'язково починають з нової сторінки (з використанням розриву сторінки).

Правила верстки заголовків:

- **Заголовки структурних елементів та назви розділів** друкують **ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ** напівжирним шрифтом, розміщують **по центру сторінки** (або з абзацного відступу 1,25 без крапки наприкінці, не підкреслюючи).
- **Заголовки підрозділів, пунктів та підпунктів** друкують з **великої літери** (малими/рядковими літерами, крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу 1,25 без крапки наприкінці.
- Перенесення слів у заголовках не допускається. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1

(по центру або з абзацу, великими літерами)

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЙНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

(по центру або з абзацу, великими літерами)

1.1. Поняття перекладацької трансформації в сучасній філологічній науці (з абзацу, рядковими літерами з першої великої)

1.1.1. Трансформація генералізації є лексико-семантичною (перекладознавчою) трансформацією, яка полягає в заміні одиниці вихідної мови, що має вужче значення (гіпоніма / денотата конкретного поняття), одиницею мови перекладу з ширшим, більш узагальненим значенням (гіперонімом).

Сутність генералізації полягає у переході від видового/одиничного поняття до родового/загального. Застосування цієї трансформації зумовлене відсутністю точного лексичного відповідника у мові перекладу, відмінностями в денотативних структурах мовних пар, потребою усунення надмірної деталізації або прагматичною адаптацією тексту відповідно до фонових знань та сприйняття реципієнта.

Типові випадки застосування генералізації в перекладі:

- **Безвідповідна лексика та реалії:** заміна конкретної власної назви, реалії чи бренду загальною родовою назвою («*foot-long sub*» «довгий бутерброд / сендвіч», «*Kleenex*» «паперова серветка»).
- **Усунення номенклатурної деталізації:** заміна специфічних термінів чи найменувань родин/видів загальнішим поняттям, якщо конкретизація є надлишковою для контексту («*alder*» / «*elm*» «дерево», «*sedan*» / «*coupe*» «автомобіль»).
- **Стилістична та прагматична адаптація:** згладжування культурно-маркованих або вузькофахових деталей для збереження природності мовлення в перекладному тексті.

2.9. Оформлення списку використаних джерел та внутрішньотекстових покликань.

Покликання в тексті кваліфікаційної (магістерської) роботи на використані наукові праці, художні й медійні джерела та словники є обов'язковим елементом дотримання академічної доброчесності.

Спосіб оформлення покликань залежить від обраного опису:

1. За стандартом ДСТУ 8302:2015 (нумераційний стиль):

- Покликання на джерело в тексті зазначають порядковим номером за Списком використаних джерел у квадратних дужках із вказівкою на конкретні сторінки.
- Між номером джерела та сторінкою ставлять кому й скорочення «с.» із пробілом.
- *Приклади:* [2, с. 12], [17, с. 103–105], [5; 12; 24] (у разі покликання на кілька праць одночасно без зазначення сторінок).

Оформлення Списку використаних джерел: Бібліографічний опис праць у Списку використаних джерел складають відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015

Оформлення таблиць, ілюстрацій та скорочень:

Усі таблиці, графіки, діаграми, схеми та рисунки повинні мати наскрізну нумерацію в межах розділів і змістові назви.

Оформлення таблиць:

- Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в цьому розділі, відокремлених крапкою (наприклад: **Таблиця 1.1** — перша таблиця першого розділу).
- Назву таблиці друкують з великої літери й розміщують над таблицею (наприклад: **Таблиця 1.1 — Результати аналізу перекладацьких трансформацій**).
- Кожна графа та рядок таблиці повинні мати коротку назву, що забезпечує точну інтерпретацію наведених числових чи текстових даних. Повторення назви таблиці в головці не допускається.

2.10. Оформлення ілюстративного матеріалу (рисунків).

- Усі графіки, діаграми, схеми, картки та рисунки позначають єдиним терміном «**Рисунок**».
- Номер рисунка та його назву розміщують безпосередньо під ілюстрацією по центру (наприклад: **Рисунок 1.2 – Результати опитування інформантів за розробленою анкетой**).

Умовні позначення та скорочення:

- У тексті та таблицях кваліфікаційної (магістерської) роботи допускаються лише загальноприйняті скорочення, зафіксовані в нормативних словниках та ДСТУ.
- Усі спеціальні аббревіатури, авторські умовні позначення, графічні символи та скорочення САТ-інструментів повинні бути обов'язково розкриті під час першого згадування в тексті або винесені в окремий структурний елемент «**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ І СКОРОЧЕНЬ**».

•

Приклад оформлення в тексті за ДСТУ 3008:2015:

Таблиця 2.1 — Розподіл лексичних трансформацій у перекладі медичної терміносистеми

Вид трансформації	Кількість одиниць	Відсоток (%)
Конкретизація	42	46,7 %
Генералізація	28	31,1 %
Модуляція	20	22,2 %

І далі пояснення: «Як це видно із табл.2.1....»